

17 JUL 2011

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Justisdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

08.07.2011

SAKSBEHANDLER:

Stein Tore Næprud

DIR.TLF:

22 93 98 07

VÅR REFERANSE:

11/5236

ARKIVKODE:

371.2

DERES REFERANSE:

201103796 EP HEA/mk

Høringsuttalelse om forslag til endringer i forsinkelsesrenteloven

1. Generelt

Det vises til Justisdepartementets brev av 9. mai 2011, vedlagt høringsnotat om forslag til endringer i forsinkelsesrenteloven som ledd i gjennomføring av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/7/EU av 16. februar 2011.

Direktivet har som formål å styrke kreditors rettsstilling ved forsinket betaling av varer og tjenester mellom foretak, og mellom foretak og det offentlige. Gjennomsnittlig antall kreditt dager (tidspunkt fra utsendelse av faktura til betaling finner sted) norske bedrifter imellom og i offentlig sektor i Norge er betydelig lavere enn i Europa for øvrig, jf. eksempelvis omtale av 2011 European Payment Index i pressemelding av 25. mai 2011 fra Intrum Justitia AS. Tiltak som ytterligere kan bidra til å redusere antall kreditt dager vil være viktig. Direktivet og påfølgende endringer i forsinkelsesrenteloven har dermed likevel en generell interesse for norsk næringsliv, og særlig for bedrifter som i hovedsak har forretningsmessige transaksjoner med virksomheter i Europa.

Også foretak og bransjer underlagt Finanstilsynets tilsyn vil måtte tilpasse sine innfordringsrutiner-/prosesser etter endringene i forsinkelsesrenteloven. Dette gjelder foretak som selv inndriver egne forfalte pengekrav (egeninkasso) og for foretak som selv eksempelvis sender faktura og inkassovarsel før forfalte pengekrav overføres inkassoforetak eller advokat for videre oppfølging. Foretak som ikke selv forestår utsendelse av fakturaer og videre oppfølging av egne forfalte pengekrav, vil i mindre grad bli påvirket av endringene i forsinkelsesrenteloven i form av behov for endringer i innfordringsrutiner-/prosesser. Ut i fra en tilsynsmessig vurdering kan ikke Finanstilsynet se at en endring av innfordringsrutiner-/prosesser vil representere noen særskilte utfordringer for foretak underlagt tilsyn sammenlignet med foretak som ikke faller inn under Finanstilsynets tilsyns-/ansvarsområde.

Finanstilsynet fører som kjent også tilsyn med foretak som utøver inkassovirksomhet. Inkassoforetakene må også gjennomføre endringer i innfordringsrutiner-/prosesser for å innrette seg nye bestemmelser i forsinkelsesrenteloven. Et spørsmål som reises i departementets høringsnotat som er av særlig betydning for inkassoforetak, er hvordan en standard-/minimumkompensasjonen på 40 Euro, skal forstås og praktiseres i forhold til inkassolovgivningen. Kompensasjonen utløses straks det begynner å løpe

forsinkelsesrenter overfor skyldnere som er næringsdrivende. Problemstillingen er særlig aktuell i forhold til inkassators beregning av utenrettslige inndrivingskostnader, herunder funksjonalitet i inkasso-/saksbehandlingssystem.

Finanstilsynet finner det ikke naturlig å vurdere størrelsen på utenrettslige inndrivingskostnader som kan avkreves skyldner i egenskap av å være næringsdrivende. Finanstilsynet vil likevel gi enkelte kommentarer til temaet omtalt i høringsnotatets punkt 6 ("Kompensasjon for inndrivingskostnader"). I tillegg gis det en generell kommentar til høringsnotatets punkt 10 ("Økonomiske og administrative konsekvensar") og videre enkelte sluttbemerkninger.

2. Kompensasjon for inndrivingskostnader

Direktivet forutsetter at standardkompensasjonen skal tilsvare minimum 40 Euro, og at fordringshaver i tillegg har rett til en rimelig erstatning for eventuelle inndrivingskostnader, forårsaket av forsinket betaling fra skyldner, ved bruk av eksempelvis advokat eller inkassoforetak. En forutsetning er at slike kostnader overstiger standard-/minimumkompensasjonen.

På tilsvarende måte som det legges opp til i direktivet med hensyn til standard-/minimumkompensasjonen på 40 Euro, kan fordringshaver i medhold av inkassoforskriften § 1-1 første ledd avkreve skyldner erstatning uten hensyn til de faktiske kostnader. Utgangspunktet for standard-/minimumskompensasjonen etter direktivet er et annet enn hva som ligger til grunn for fordringshavers rett til gebyrmessig erstatning overfor skyldner i medhold av bestemmelsene i inkassoforskriften kapittel 1. Omkostningene etter inkassoforskriften kapittel 1 påløper først ved utsendelse av spesifikke kravbrev som oppfyller bestemte vilkår, jf. inkassoforskriften § 1-2.

Så langt Finanstilsynet kan se, er det i direktivet ikke avklart om standard-/minimumkompensasjonen på 40 Euro rettslig skal anses å være en økonomisk straff/bot overfor skyldner eller om standard-/minimumkompensasjonen skal anses å være en omkostning tilsvarende den som i norsk lovgivning er nedfelt i inkassoloven § 17 og inkassoforskriften kapittel 1 og 2. Dette skyldes antakelig at det innenfor EU-lovgivningen i hovedsak er oppdragsgiver/kreditor som bærer omkostningsrisikoen ved kostnader som påløper ved inndrivelse av forfalte pengekrav.

Det er i høringsnotatet en kort drøftelse om hjemmelen for fordringshaver sin rett til å avkreve en standard-/minimumkompensasjon overfor skyldner som er næringsdrivende skal innplasseres i forsinkelsesrenteloven eller inkassoloven. Finanstilsynet mener at hjemmelen for å avkreve den aktuelle standard-/minimumkompensasjonen bør gjenspeile hvilken rettslig status og konsekvens kompensasjonen innehar. Hvilken lovgivning hjemmelen innplasseres i, bør derfor som et utgangspunkt være avledet av om kompensasjonen er en straff/bot eller omkostning.

Det fremgår av høringsnotatet at en korrekt gjennomføring av direktivet synes å kreve at fordringshaver gis rett til standard-/minimumkompensasjonen på 40 Euro uavhengig av inkassoloven og tilhørende forskrift. Finanstilsynet har ingen kommentarer til dette.

Finanstilsynet mener at det er behov for en nærmere avklaring og samordning mellom forsinkelsesrenteloven og inkassolovgivningen når det gjelder størrelsen på hvilken erstatning fordringshaver kan avkreve skyldner i egenskap av å være næringsdrivende. Ved en slik avklaring-/samordningsprosess er det viktig å bringe på det rene om og eventuelt i hvilken utstrekning standard-/minimumkompensasjonen

helt eller delvis skal komme til fradrag ved beregningen av utenrettslige inndrivelseskostnader etter bestemmelsene i inkassolovgivningen. Det ene ytterpunktet i en slik avveining er at standard-/minimumkompensasjonen kommer i tillegg til de utenrettslige kostnadene som skyldner plikter å erstatte etter inkassolovgivningen. Det andre er at kostnadene ved utenrettslig inndrivning avkortes med standard-/minimumkompensasjonen.

Selv om det ut fra et tilsynsmessig perspektiv ikke er naturlig å ta stilling til saksforholdet, påpeker Finanstilsynet at en mulig konsekvens av at standard-/minimumkompensasjonen på 40 Euro (eventuelt uten avkortning) kommer i tillegg til kostnadene ved utenrettslig inndrivning etter inkassoloven § 17, kan bli at det gjør det mer attraktivt å inndrive egne forfalte pengekrav (egeninkasso) i stedet for at dette skjer via inkassoforetak og advokater underlagt tilsyn. Selv om generalklausulen også gjelder ved inndrivelse av egne forfalte pengekrav, jf. inkassoloven § 8 første ledd, vil det i så fall medføre at en større andel av inndrivningen av forfalte pengekrav, i alle fall overfor skyldnere i egenskap av å være næringsdrivende, vil kunne skje uten mulighet for innsyn og (etter)kontroll for Finanstilsynet.

En avklaring av rekkevidden og beregningen av “fordringshaverens nødvendige kostnader ved utenrettslig inndrivning”, jf. inkassoloven § 17 og inkassoforskriften kapittel 1 og 2, sett i forhold til standard-/minimumkompensasjonen nedfelt i forsinkelsesrenteloven, vil uansett ha betydning på flere saksområder. Det vil legge føringer på innretningen av funksjonalitet i inkasso-/saksbehandlings-systemer, men det vil også kunne medføre behov for å endre på enkelte av Finanstilsynets rundskriv for inkassoforetak.

Finanstilsynet støtter følgelig forslaget om å fastsette en hjemmel for å kunne gi nærmere regler i forskrift om forståelsen av forsinkelsesrenteloven og inkassolovgivningen når det gjelder størrelsen på hvilken erstatning som kan avkreves næringsdrivende som ledd i utenrettslig inndrivning.

Uavhengig av hvilket standpunkt man faller ned på vedrørende samordning mellom forsinkelsesrenteloven og inkassolovgivningen, mener Finanstilsynet at det bør gis regler på hvilket tidspunkt standard-/minimumkompensasjonen på 40 Euro skal omregnes til norske kroner. Vi kan ikke se at direktivet gir føringer på hvorledes standard-/minimumkompensasjonen i praksis skal fastsettes og således presenteres overfor skyldner.

Flere inkassoforetak har hyppig oppdrag på vegne av utenlandske oppdragsgivere overfor skyldnere som driver virksomhet i Norge, med andre ord inndrivelse av forfalte pengekrav i annen valuta enn norske kroner. I forkant av utsendelse av kravbrev til skyldnere omregnes som hovedregel kravet, herunder utenrettslige inndrivingskostnader, i utenlandsk valuta til norske kroner. Inkassoloven inneholder ingen regler om når en slik omregning skal foretas.

Finanstilsynet viser i den forbindelse til gjeldsbrevloven § 7 hvor det fremgår at betalingsdagens kurs skal være avgjørende. I juridisk teori er det lagt til grunn at gjeldsbrevloven § 7 kan brukes analogisk. Ut i fra dette kan det være rimelig å forvente at fordringshaver og inkassoforetak foretar en omregning fra Euro til norske kroner ut fra valutakursen den dagen kravbrev sendes. Ved en slik praksis sikres det at standard-/minimumkompensasjonen, omregnet til norske kroner, alltid tilsvarer 40 Euro. En underliggende forutsetning for etterlevelse av en slik praksis er at det benyttes daglige valutakurser mellom EUR/NOK. Dette kan være relativt krevende både for fordringshaver og inkassoforetak. Finanstilsynet erfarer at det

kan være problematisk for inkassoforetak å implementere en slik inndrivingspraksis i inkasso-/saksbehandlingssystemer.

En annen løsning kan være at det fastsettes, eksempelvis halvårlig, en fast valutakurs for omregning fra Euro til norske kroner basert på et gjennomsnitt av valutakurser i løpet av et nærmere bestemt antall dager.

Det er anledning til å fravike enkelte bestemmelser i inkassoloven, herunder inkassoloven § 17 første ledd, ved avtale mellom fordringshaver og næringsdrivende skyldnere, jf. inkassoloven § 3. Finanstilsynet kan ikke se at bestemmelsen er til hinder for at standard-/minimumkompensasjonen på 40 Euro utløses straks det begynner å løpe forsinkelsesrenter, men ber om at inkassoloven § 3 tas med i vurderingen av en eventuell avklaring-/samordningsprosess om forståelsen og praktiseringen av inkassolovgivningens bestemmelser sett i forhold til de nye bestemmelsene i forsinkelsesrenteloven.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

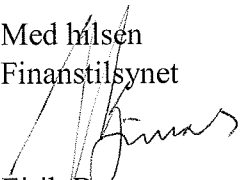
På tilsvarende måte som ved enhver lov-/forskriftsendring som krever endring av funksjonalitet i IT-systemer, er det nødvendig at det gis en overgangsperiode fra endringene i forsinkelsesrenteloven er fastsatt og frem til ikrafttredelse. Finanstilsynet ser det som nevnt viktig at det gis bestemmelser i forskrift om forståelsen av forsinkelsesrenteloven og inkassolovgivningen med hensyn til størrelsen på hvilken erstatning som kan avkreves skyldner som ledd i utenrettslig inndrivning. Også i forhold til en eventuell slik forskrift er det behov for at det gis en overgangsperiode fra bestemmelsene er fastsatt og frem til ikrafttredelse.

4. Sluttbemerkninger

Departementet har vurdert og konkludert med at enkelte forpliktelser i Europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/7/EU av 16. februar 2011 allerede er ivaretatt i forsinkelsesrenteloven. Finanstilsynet har ingen kommentarer til denne vurderingen.

Høringsinstansene oppfordres særskilt til å komme med synspunkter på hvorvidt det er nødvendig med en særskilt forskriftshjemmel for at det skal kunne inngås avtaler mellom offentlige myndigheter og foretak med betalingsfrist på mer enn 30 kalenderdager, jf. høringsnotatets punkt 4.2. Høringsinstansene anmodes også om særskilt å komme med synspunkter til hvorvidt nåværende forsinkelsesrentelov § 4a første punktum kan oppheves på bakgrunn av at organisasjoner er gitt søksmålseveie etter tvisteloven § 1-4, jf. høringsnotatets punkt 7.3. Finanstilsynet finner det ikke naturlig ut fra vårt tilsynsmessige ståsted å uttrykke synspunkter på disse to saksforholdene.

Med hilsen
Finanstilsynet

Eirik Bunæs
direktør for markedstilsyn

Anne-Kari Tuv
tilsynsrådgiver

Kopi: Finansdepartementet, Postboks 8008 Dep, 0030 Oslo